

Tilsynsrapport

Statens strålevern
Norwegian Radiation Protection Authority

Delvis unntatt offentlighet, jf. § 24 i offentleglova
(rød tekst unntas offentlighet)

Vår ref.: 10/01580/331.4

Saksbeh.: Håvar Sollund

Dato: 20. juni 2018

Tilsyn ved Aker Solutions AS avd. Stavanger – industriell radiografi

1. Innledning

Statens strålevern gjennomførte 14. mai 2018 tilsyn hos Aker Solutions AS avd. Stavanger i forbindelse med virksomhetens utøvelse av industriell radiografi.

Til stede fra Aker Solutions AS var Jone Lundervold, Erling Groth, Torill Kleveland, Espen Jøssang og Tommy Kristiansen. Til stede fra Strålevernet var Tone-Mette Sjømoen, Ingeborg Hovde Grimstad og Håvar Sollund.

2. Aktuelt regelverk

- Lov 12. mai 2000 nr. 36 om strålevern og bruk av stråling (strålevernloven).
- Forskrift 16. desember 2016 nr. 1659 om strålevern og bruk av stråling (strålevernforskriften).
- Forskrift 6. desember 1996 nr. 1127 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften).
- Enkeltvedtak utstedt av Statens strålevern.

Tilsynet ble gjennomført med hjemmel i strålevernloven § 18, strålevernforskriften § 60 og internkontrollforskriften § 7.

3. Bakgrunn, omfang og gjennomføring

Tilsynet ble gjennomført som en del av Strålevernets rutinemessige tilsynsvirksomhet, som har til hensikt å kontrollere hvordan krav i aktuelle regelverk blir ivaretatt. Tema for tilsynet var strålevernorganisering, strålevernsinstruksjoner og –prosedyrer, strålevernkompetanse, persondosimetri, beredskapsøvelser, samt lagring og sikring av radioaktive kilder.

Tilsynet omfattet spørsmålsrunde med representanter for virksomheten, gjennomgang av relevante dokumenter og befaring med inspeksjon av utstyr og lokaler.

Gjennomføring av tilsynet forløp som følger:

- Innledning med informasjon om tilsynets hensikt, omfang og gjennomføring.
- Gikk gjennom virksomhetens organisasjonsstruktur mhp. strålevern, organisering av rollen som strålevernkoordinator, og rutiner for varsling og beredskap.
- Gikk gjennom virksomhetens kontroll med radiografioperatørens kompetanse.
- Diskuterte virksomhetens rutiner for persondosimetri og gikk gjennom doserapporter fra Strålevernets persondosimetritjeneste for siste 5 år.
- Gikk gjennom sikringstiltak ifm. lagring og transport av radioaktive kilder.
- Sjekket virksomhetens registrering av strålekilder i Strålevernets meldesystem.
-
- Avsluttet med oppsummering hvor hovedkonklusjoner fra tilsynet ble lagt fram, og det ble gitt informasjon om videre saksgang.

4. Inntrykk og observasjoner

Hovedinntrykket er at strålevernet ved Aker Solutions AS avd. Stavanger er godt ivaretatt.

- Aker Solutions AS avd. Stavanger utfører radiografiarbeider ved Mongstad, Kollsnes og Sture, samt ifm. driftsinspeksjon ved Equinors installasjoner offshore. Røntgenbunkers på Ågotnes leies for tiden ut. Avdelingen i Stavanger samarbeider med Aker Solutions AS' avdeling i Egersund, som har egen godkjenning for industriell radiografi. Aker Solutions AS har også avdelinger med egen godkjenning i Moss og Tranby.
- Sentrale og lokale (stedlige) strålevernkoordinatorer i Aker Solutions AS har klart definerte rollebeskrivelser og oppgaver ifm. uhellsvarsling. Rollebeskrivelser for strålevernkoordinatorer ble oversendt til Strålevernet i etterkant av tilsynet. Det utnevnes en lokal (stedlig) strålevernkoordinator på alle installasjoner hvor radiografi utøves.
- Aker Solutions AS avd. Stavanger har ca. 130 NDT-operatører. Alle har fullt strålevernkurs, og det kreves egen attest fra bedriftshelsetjenesten for å få arbeide med ioniserende stråling. Sentral strålevernkoordinator har god oversikt over radiografioperatørens NDT-sertifikater og strålevernssertifikater.
- Nødvendige arbeids- og strålevernprosedyrer foreligger og er revidert i de senere år. Klart definerte varslingsrutiner er tilgjengelig for de ansatte, som også har et internt telefonnummer til bruk ved krisehåndtering. Det avholdes årlige beredskapsøvelser.
- Aker Solutions AS avd. Stavanger benytter Statens stråleverns persondosimetritjeneste. I de siste to årene har det blitt registrert en del relativt høye doser, opp til ca. 15 mSv i løpet av ett år. Sentral strålevernkoordinator går alltid gjennom doseavlesingene og tar det opp med den ansatte dersom avlest dose er høyere enn ca. 1 mSv. De høye dosene de siste årene tilskrives nye bagasjescannere på Flesland og Gardermoen, som kan gi mer enn 3 mSv per scanning. Sentral strålevernkoordinator har informert de ansatte om at dosimeter ikke må sendes med innsjekket bagasje. Aker Solutions AS har imidlertid ikke gitt beskjed til Strålevernet om «falske» doseavlesinger, og de ansattes dosehistorikk har dermed ikke blitt korrigert.
- Måle- og radiografiutstyr kontrolleres årlig av eksternt firma.

- Ved utsendelse av radioaktive kilder til offshore-installasjon, transporteres alltid kildene med godkjent transportør til ISPS-havn. Transportørens papirer kontrolleres alltid.
- Det gjøres ukentlig opptelling av alle strålekilder, også de som er ute på oppdrag.

5. Funn under tilsynet

5.1. Definisjoner

- Avvik – manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.
- Anmerkninger – forhold som er nødvendig å påpeke, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

5.2. Avvik

Det ble ikke avdekket avvik ved tilsynet.

5.3. Anmerkninger

Anmerknig 1: Strålevernets persondosimetritjeneste bør orienteres når det avdekkes feilaktige eller «falske» doseregistreringer på persondosimetre.

Kommentarer: Jf. strålevernforskriften § 34 skal persondoserapporter oppbevares inntil arbeidstaker er fylt eller ville ha fylt 75 år, og i minst 30 år etter avslutning av arbeidet som innebar stråleeksponering. Dette bl.a. fordi det på et senere tidspunkt kan bli aktuelt å vurdere sannsynligheten for at eksponering for ioniserende stråling har hatt implikasjoner for arbeidstakers helse. Det er derfor viktig at feilaktige doseregistreringer ikke blir stående ukorrigert.

Anmerknig 3: Informasjonen i Strålevernets elektroniske meldesystem bør oppdateres.

Kommentarer: I henhold til vilkår i godkjenning GA04-4 for industriell radiografi og strålevernforskriften § 13 skal alle røntgenapparater og radioaktive kilder over unntaksgrensene meldes til Statens strålevern gjennom Strålevernets elektroniske meldesystem (ems.nrpa.no). For Aker Solutions AS bør det sjekkes at informasjonen i meldesystemet er korrekt og fullstendig, og det kan med fordel opprettes egne underavdelinger for Stavanger, Egersund, Moss og Tranby

6. Oppfølging etter tilsynet

Selv om det ikke ble avdekket noen avvik i forbindelse med dette tilsynet, ber vi likevel om at dere kommenterer eventuelle faktafeil under punkt 4 i tilsynsrapporten. Dere må også gjerne gi kommentarer til anmerkningene som er gitt. Vi ber om at eventuelle kommentarer sendes oss innen 1.8.2018. Det blir ingen ytterligere oppfølging av selve tilsynet, utover denne tilsynsrapporten.

7. Tilsynsrapporten vil bli offentliggjort

Tilsynsrapporten vil bli offentliggjort på Strålevernets nettsider etter kommentarfristen. I samsvar med offentlighetsloven vil likevel deler av rapporten bli unndratt offentlighet.

Med hilsen

Sindre Øvergaard
seksjonssjef

Håvar Sollund
seniorrådgiver